

Luxemburg, 25 juni 2018
(OR. en)

10026/18

COAFR 159
CFSP/PESC 595
DEVGEN 105
CSDP/PSDC 358
CIVCOM 127
MIGR 89
COHAFA 45
COHOM 86

RESULTAAT BESPREKINGEN

van:	het secretariaat-generaal van de Raad
aan:	de delegaties
Betreft:	Sahel/Mali
	- Conclusies van de Raad (25 juni 2018)

Voor de delegaties gaan hierbij de conclusies van de Raad over de Sahel/Mali, aangenomen tijdens de 3628e zitting van de Raad, van 25 juni 2018.

Conclusies van de Raad over de Sahel / Mali

1. De internationale conferentie op hoog niveau over de Sahel van 23 februari 2018 in Brussel gaf ongekend grote steun van de internationale gemeenschap voor de Sahel te zien. De EU verzoekt alle actoren die tijdens de conferentie bijdragen hebben toegezegd, deze nader te specificeren en daaraan spoedig concrete invulling te geven. Tijdens de onlangs op uitnodiging van de hoge vertegenwoordiger gehouden ministeriële bijeenkomst van de EU en de G5 in Brussel werd de brede en resultaatgerichte betrokkenheid van de EU bij de G5 Sahel nog eens benadrukt. Tegen deze achtergrond herhaalt de EU haar strategische en alomvattende betrokkenheid bij de Sahelregio, vormgegeven via de EU-strategie voor de Sahel en het regionaal actieplan in het kader daarvan.
2. De EU zal de stabilisatie-inspanningen van de G5-Sahellanden blijven steunen als uitgangspunt voor de ontwikkeling van de Sahel. Deze inspanningen vereisen een coherente, op stabilisatie gerichte benadering via zowel internationale als nationale instrumenten, waarbij de nadruk wordt gelegd op eigen lokale inbreng en de uitvoering van een geïntegreerde aanpak via de politiek, met gelijke aandacht voor zowel veiligheid, goed bestuur als ontwikkeling. De onderliggende problemen van de talloze uitdagingen in de regio moeten worden aangepakt en duurzame en inclusieve ontwikkeling moet worden bevorderd, alsmede inclusief en doeltreffend bestuur dat aansluit op de behoeften en verwachtingen van de bevolking in het gehele gebied. De EU zal de samenwerking met de G5-Sahellanden voortzetten en pleit voor intensievere coördinatie met alle in de regio actieve internationale actoren om deze uitdagingen aan te pakken. EU-projecten zoals GAR-SI Sahel kunnen hieraan ook een belangrijke bijdrage leveren. Het werk van initiatieven als de Sahel Alliance, voor succesvollere ontwikkelingsprogramma's in met name de meest kwetsbare gebieden, vormt eveneens een belangrijke bijdrage aan deze inspanningen.

3. De EU bevestigt in het kader van resolutie nr. 2391 van de Veiligheidsraad van de Verenigde Naties (VNVR) haar vastberadenheid om samen met de G5-Sahellanden de operationalisering van de gemeenschappelijke strijdkrachten van de G5 Sahel vorm te geven en deze te ondersteunen, onder meer via de Vredesfaciliteit voor Afrika en het coördinatiecentrum dat militaire en niet-militaire bijdragen levert aan onder meer het bevorderen van de mensenrechten en het opbouwen van het vertrouwen ter plaatse, in nauwe samenwerking met de Verenigde Naties (VN), de Afrikaanse Unie (AU) en betrokken regionale en subregionale organisaties en dan met name de Economische Gemeenschap van West-Afrikaanse Staten (Ecowas). De EU roept de G5-Sahellanden op de resterende militaire en politionele bijdragen volledig te leveren, opdat de gemeenschappelijke strijdkrachten op volle operationele sterkte komen en antiterroristische operaties kunnen uitvoeren. Het is belangrijk dat vooruitgang wordt geboekt met de totstandbrenging van passende structuren ter inbedding van de gemeenschappelijke strijdkrachten van de G5-Sahel in een breder politiek en institutioneel kader. Wat dit betreft, verwacht de EU - en is zij sterk voorstander van - spoedige operationalisering van een krachtig nalevingskader om mensenrechtenschendingen en schendingen van het internationaal humanitair recht in verband met de gemeenschappelijke strijdkrachten van de G5-Sahel te voorkomen, te onderzoeken, aan te pakken en openbaar te rapporteren.
4. Tevens is het cruciaal ervoor te zorgen dat de daders verantwoording moeten afleggen en dat personen die tijdens operaties worden aangehouden en personen die verdacht worden van terrorisme en andere misdaden, op gepaste wijze voor de strafrechter worden gebracht. De EU onderstreept dat het nationale gerechtelijk apparaat en de regionale juridische samenwerking moeten worden ondersteund teneinde de legale overdracht van verdachten en bewijsmateriaal tussen de verschillende rechtsgebieden mogelijk te maken. De EU acht het voorts van groot belang dat de gemeenschappelijke strijdkrachten van de G5-Sahel en de gemeenschappen in de gebieden waar de operaties plaatsvinden, goede relaties ontwikkelen die gebaseerd zijn op samenwerking en vertrouwen. Ondersteuning van lokale middenveldorganisaties en andere actoren, zoals nationale commissies voor de mensenrechten, met het oog op het opbouwen van lokale capaciteit en vertrouwen tussen de veiligheidstroepen en de bevolking is daartoe van cruciaal belang.

De EU spoort het voorzitterschap van de G5 aan om gevolg te geven aan het einddocument van de op 22 februari in Brussel gehouden conferentie op hoog niveau over mensenrechten en versterking van het vertrouwen tussen veiligheidstroepen en lokale bevolkingen in de Sahel, en staat klaar om dit proces bij te staan.

5. De EU herinnert aan de doeltreffende bijdrage van de missies in het kader van het gemeenschappelijk veiligheids- en defensiebeleid (GVDB) in de Sahel (EUCAP Sahel Mali, EUTM Mali en EUCAP Sahel Niger) die, onder meer ter ondersteuning van de gemeenschappelijke strijdkrachten, worden uitgevoerd overeenkomstig de respectieve kerntaken in hun gastlanden, rekening houdend met de politie/gendarmeriecomponent van deze strijdkrachten. De EU wil in verband hiermee samen met de regeringen van de G5-Sahellanden zorgen voor een doeltreffende integratie van het in het kader van de GVDB-missies opgeleide personeel in hun respectieve nationale veiligheidstroepen. Naast deze versterking van nationale capaciteiten met behulp van GVDB-acties wil de EU ook wijzen op het belang van regionalisering van het GVDB in de Sahel, waar nodig gericht op versterking van de civiele en militaire steun aan grensoverschrijdende samenwerking, van de regionale samenwerkingsstructuren - in het bijzonder die van de G5 Sahel - en van het vermogen en de eigen inbreng van de G5-landen om de veiligheidsuitdagingen in de regio aan te pakken. In deze regionaliseringsbenadering zal ook rekening worden gehouden met de inspanningen - onder meer via het GVDB - van de EU ter stabilisering van Libië.
6. De EU herhaalt haar steun aan de Multidimensionale Geïntegreerde Stabilisatiemissie van de Verenigde Naties in Mali (MINUSMA) die in een zeer complexe omgeving opereert, en dringt aan op verdere verdieping van de samenwerking en synergieën tussen de verschillende actoren en missies ter plaatse. De EU prijst de inspanningen van de VN ter ondersteuning van de gemeenschappelijke strijdkrachten van de G5 Sahel. De EU is verheugd dat MINUSMA zo'n vooraanstaande bijdrage levert aan de uitvoering van het Malinese vredes- en verzoeningsakkoord. Een sterkere en doelgerichtere rol van MINUSMA in dit verband zou in de ogen van de EU een goede zaak zijn, niettegenstaande haar opvatting dat de primaire verantwoordelijkheid voor het vredesproces bij de ondertekenende partijen en alle overige betrokken Malinese actoren ter plaatse ligt.

7. De EU is ernstig bezorgd over de omvang van de voedselcrisis in een situatie van groeiende kwetsbaarheid, droogte en hoge voedselprijzen. De EU verzoekt de bevoegde overheden om de verlening van levensreddende hulp en bescherming aan met name vluchtelingen, binnenlands ontheemden, vrouwen, kinderen en personen met een handicap op te voeren. De EU zal als aanvulling op de inspanningen van deze overheden tegelijkertijd hulp blijven verstrekken aan de miljoenen kwetsbare personen die getroffen zijn door conflicten, alom heersende onveiligheid, herhaaldelijke natuurrampen en armoede in de regio, en zal hun weerstandsvermogen blijven versterken. Het is van cruciaal belang dat in beleidsdialogen, bij conflictpreventie, en in ontwikkelings- en ramprisicostrategieën, het verband tussen klimaatverandering en veiligheid wordt geïntegreerd, alsmede dat de dwarsverbanden met humanitair optreden in een door klimaatverandering zwaar getroffen regio volledig worden gewaarborgd.
8. Het bestrijden van terrorisme, drugshandel, wapenhandel en mensensmokkel is een gemeenschappelijke uitdaging die moet gevoerd worden overeenkomstig het internationaal recht. De EU onderstreept nogmaals haar volledige solidariteit met landen en bevolkingen die regelmatig het doelwit zijn van terroristische organisaties en veroordeelt ten eerste de geweldplegingen en schendingen van de mensenrechten door deze groepen, met name onder de burgerbevolking.
9. De EU herhaalt dat vrouwen en meisjes een cruciale rol spelen bij het bewerkstelligen van vrede, ontwikkeling en voorspoed, en roept de partners in de Sahel op om meisjes en vrouwen te beschermen en hun empowerment en uitoefening van mensenrechten te bevorderen. Dit houdt in dat vrouwen en meisjes gelijk onderwijs moeten ontvangen, gelijke economische kansen moeten krijgen, alsmede betere toegang tot seksuele en reproductieve gezondheidszorg, en dat hun rol als politieke actoren, ook bij de aanpak van crises, moet worden versterkt.

Het is van cruciaal belang dat in de Sahel wordt geïnvesteerd in jeugdontwikkelingswerk, empowerment van jongeren en jeugdwerkgelegenheid teneinde de voortgang op het gebied van ontwikkeling, voorkoming van gewelddadig extremisme, en bestrijding van terrorisme en radicalisering te bestendigen. Deze op conflictpreventie gerichte inspanningen zijn een hoeksteen van het partnerschap van de EU met de G5-Sahellanden.

Het aanpakken van demografische uitdagingen, waaronder de bevolkingsgroei in de Sahel, is daarom de sleutel tot een welvarendere en veiligere regio.

10. De EU herhaalt dat zij vastberaden is haar betrokkenheid bij de G5-Sahellanden op het gebied van migratie te versterken, overeenkomstig de vijf pijlers van het actieplan van Valletta, het partnerschapskader, de verklaring van Abidjan van de EU en de AU, en het werk van de tripartiete taskforce voor de migratiesituatie in Libië van de AU, de EU en de VN. De EU acht het noodzakelijk dat de collectieve inspanningen met de G5-Sahellanden om levens te redden, migranten en vluchtelingen bij te staan en te beschermen, mensensmokkel en -handel te bestrijden, alsmede om de toegang van humanitaire hulp tot kwetsbare bevolkingen in conflictgebieden te waarborgen, moeten worden opgevoerd, en dat er tegelijkertijd haalbare alternatieven voor de irreguliere migratie moeten worden geboden, met name aan gemeenschappen langs de belangrijkste transitroutes. Verbetering van de samenwerking op het gebied van terugkeer en overname overeenkomstig internationaal recht en internationale normen is eveneens van cruciaal belang. De EU herhaalt vastbesloten te zijn samenwerking op brede basis tussen landen in de Sahel en Libië te ondersteunen teneinde deze doelstellingen te verwezenlijken en de met deze problematiek samenhangende grensoverschrijdende uitdagingen aan te pakken, onder meer aan de zuidelijke grenzen van Libië, daarbij rekening houdend met de veiligheidssituatie in deze regio.
11. De situatie in Mali heeft repercussies voor de Sahelregio en daarbuiten. Er is verdere, consistente voortgang nodig bij de uitvoering van het Malinese vredes- en verzoeningsakkoord. De EU roept de partijen bij het akkoord van Algiers, alsmede alle belanghebbenden en vertegenwoordigers van de bevolking van Noord-Mali op om onverwijld alle openstaande bepalingen van het akkoord doeltreffend uit te voeren. Vrouwen, jongeren en het maatschappelijk middenveld moeten zinvoller bij het proces worden betrokken. Hiertoe moeten de partijen bij het akkoord de communicatie met de Malinese bevolking over het Malinese vredes- en verzoeningsakkoord en de uitvoering daarvan verbeteren, overeenkomstig het advies in het eerste verslag van de onafhankelijke waarnemer bij het akkoord. De EU is ingenomen met de aanneming van VNVR-resolutie 2374(2017) tot vaststelling van een sanctieregime in Mali en wijst er nogmaals op dat elke partij die niet constructief aan het vredesproces in Mali deelneemt als obstakel voor vrede wordt aangemerkt.

12. De aanstaande verkiezingen in Mali zullen langdurige gevolgen hebben voor de stabiliteit en de ontwikkeling van het land en de omliggende landen. De EU herhaalt haar bereidheid Mali bij dit proces te helpen en is ingenomen met het besluit van de hoge vertegenwoordiger om een verkiezingswaarnemingsmissie naar de presidentsverkiezingen in juli 2018 uit te sturen. Alleen een geloofwaardig en transparant verkiezingsproces waarin de fundamentele vrijheden worden gerespecteerd, kan de gekozen leider voldoende legitimiteit verschaffen om de talloze uitdagingen van Mali op het vlak van veiligheid, mensenrechten, de humanitaire situatie, goed bestuur en ontwikkeling aan te pakken. Alle Malinese actoren en in het bijzonder de betrokken overheidsinstanties moeten alles in het werk stellen om te zorgen voor geloofwaardige, transparante, inclusieve en vreedig verlopende verkiezingen.
13. De EU herhaalt bereid te zijn Mali te blijven helpen bij zijn inspanningen ter bevordering van veiligheid en ontwikkeling in het noorden en het midden van het land ter terugwinning van de controle over zijn volledige grondgebied, en staat daar klaar voor. De EU zal in nauwe samenwerking tussen alle veiligheids- en ontwikkelingsactoren, zoals MINUSMA, haar steun blijven geven aan de ontwikkeling van de lokale verhoudingen en van systemen voor conflict-beheersing en ter waarborging van het vertrouwen tussen de burgerbevolking en de staats-autoriteiten en tussen gemeenschappen onderling in centraal Mali, een en ander met volledige inachtneming van de mensenrechten, de rechtsstaat en de beginselen van goed bestuur. Verbetering van de betrekkingen tussen gemeenschappen moet worden ondersteund via de levering van publieke diensten en infrastructuur, zoals neergelegd in de door de EU onderschreven nationale plannen.